

Płeć piękna w statystycznej pigułce

Z demograficznego punktu widzenia

Z danych opracowanych na koniec III kwartału 2005 r. wynika, że kobiety stanowią ponad połowę mieszkańców naszego województwa. Spośród 658293 pań 53,6% zamieszkuje na wsi. We wszystkich powiatach regionu więcej niż połowa mieszkańców to również kobiety. Panie stanowią też 52,5% ogółu zamieszkujących gród nad Silnicą.

Świętokrzyskie jest jednym z niewielu województw, w którym kobiety żyją najdłużej – ponad 80 lat (panowie o prawie 10 lat krócej). Na koniec I półrocza ub. roku na 100 mężczyzn przypadło 105 kobiet. Przewaga liczby kobiet obserwowana jest przede wszystkim w miastach, w których 110 kobiet przypadło na 100 mężczyzn. Na wsiach jest ona prawie niezauważalna (101).

Większa liczebność kobiet zaczyna być widoczna wśród mieszkańców po pięćdziesiątce. W grupie wieku 50-54 lata wskaźnik wynosił 102, a powyżej 65 lat już 162. Wśród dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia na 100 chłopców przypadło 96 dziewczynek.

W 2004 r. na ślubnym kobiercu stanęło 6,9 tys. par. Tę ważną decyzję życiową panie podejmowały najczęściej w wieku 20-24 lat (50,5%), panowie zaś w wieku 25-29 lat (45,6%). Najwięcej małżeństw stanowiły pary, w których mąż był starszy od żony o 3 - 5 lat (27,0% ogółu zawartych małżeństw). W 1086 związkach żony były starsze od męża.

Od kilku lat zmniejsza się liczba kobiet wychodzących za mąż przed 19 rokiem życia - w 2004 r. o 9,0%.

Chęć posiadania dziecka silnie warunkuje sytuacja społeczno-ekonomiczna przyszłych mam. Kobiety z wykształceniem wyższym pierwsze dziecko rodziły najczęściej w wieku 25-29 lat, a z wykształceniem niepełnym podstawowym – przed ukończeniem 20 roku życia. W ostatnich latach odsetek matek nastoletnich jest stosunkowo wysoki i w 2004 r. wynosił 5,7%.

Jest coraz mniej kobiet w naszym województwie – w 2004 r. ubyło ich 1,2 tys. Podstawowym czynnikiem z niekorzystnymi długookresowymi konsekwencjami jest malejąca liczba urodzeń dziewczynek. W 2004 r. urodziło się ich mniej o 3,1% niż rok wcześniej. Spadek ten był dwukrotnie wyższy niż urodzin chłopców.

W dodatku kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają miejsce zamieszkania. Więcej pań wyjeżdża jednak ze Świętokrzyskiego niż do niego przybywa. W 2004 r. liczba kobiet opuszczających nasz region przewyższała liczbę osiedlających się na jego terenie o 1,4 tys. (wśród mężczyzn - o niecały tysiąc). Skłonność do migracji zależy od wykształcenia. Ujemne saldo migracji było szczególnie wysokie wśród pań z wykształceniem wyższym, wśród których przewaga wyjeżdżających nad przybywającymi wyniosła 0,7 tys. Nieco mniejsza różnica wystąpiła w grupie kobiet legitymujących się wykształceniem średnim, natomiast wśród posiadających zasadnicze zawodowe i niższe liczba przyjazdów i wyjazdów była zbliżona. Najwięcej kobiet zmienia miejsce zamieszkania w wieku 20-29 lat. W tej grupie ujemne saldo migracji jest najwyższe. Powyżej 30 roku życia przewaga wyjeżdżających stopniowo się zmniejsza.

Miejsce pracy i zarobki statystycznej pracującej mieszkanki województwa świętokrzyskiego

W 2004 r. w województwie świętokrzyskim kobiety stanowiły 46,5% ogółu pracujących w gospodarce narodowej. Najwięcej pań pracowało w:

- ochronie zdrowia i opiece społecznej – 79,4%,
- edukacji – 76,9%,
- pośrednictwie finansowym – 71,3%,
- hotelach i restauracjach – 65,4%,
- administracji publicznej – 60,9%.

Płeć i wykształcenie to zmienne, które silnie różnicują poziom zarobków. Z przeprowadzanego co 2 lata badania struktury wynagrodzeń pracowników pełnozatrudnionych (ostatnie w październiku 2004 r.) wynika, że kobiety zarabiają mniej we wszystkich grupach zawodów. Średnio panie zarabiały o 18,2% (ok. 434 zł brutto) mniej niż panowie.

Największe dysproporcje w przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto wystąpiły wśród:

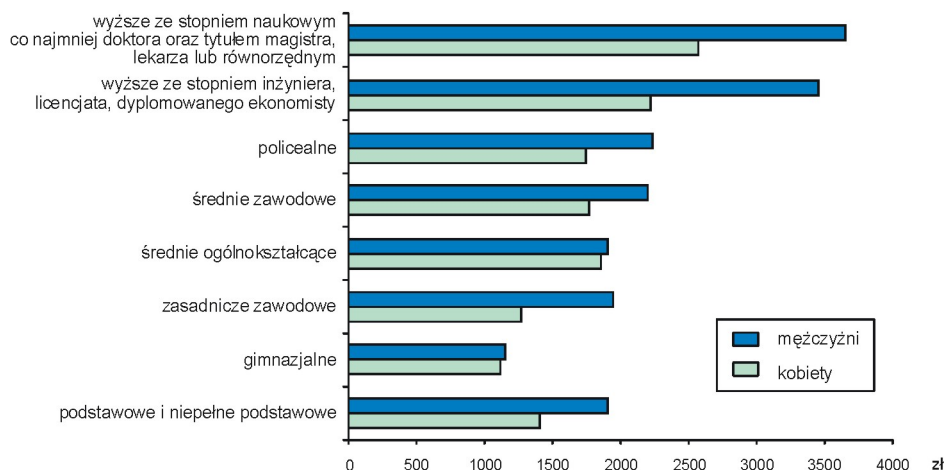
- robotników przemysłowych i rzemieślników (o 36,3% niższe niż mężczyzn),
- parlamentarzystów, wyższych urzędników i kierowników (o 31,1%),
- pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 30,6%).

Niewielkie różnice były natomiast wśród:

- pracowników biurowych (o 1,2%),
- pracowników przy pracach prostych (o 8,9%).

Kobiety zarabiały mniej również wtedy, gdy były tak samo wykształcone jak ich koledzy. Różnica w wynagrodzeniach między kobietami i mężczyznami z wykształceniem wyższym ze stopniem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty wynosiła 1234 zł, a legitymującymi się stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza i równorzędnym - 1080 zł. Najmniejsze różnice były w grupie pracowników z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (52 zł) i gimnazjalnym (35 zł).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników pełnozatrudnionych wg wykształcenia w październiku 2004 r.

Aktywność zawodowa

Kobiety bez względu na wiek i wykształcenie w większym stopniu niż mężczyźni podlegają ograniczeniom rynku pracy. Według badań aktywności zawodowej przeprowadzonych w Świętokrzyskim w III kwartale 2005 r. wśród mieszkańców powyżej 15 roku życia utrzymywał się wysoki udział kobiet biernych zawodowo, tzn. takich, które z różnych powodów (przede wszystkim społecznych) nie mogły podjąć pracy bądź uznały za bezcelowe jej poszukiwanie – 49,5% wobec 36,2% wśród populacji mężczyzn.

W badanym okresie pracę posiadało 41,6% kobiet (52,9% mężczyzn), przy czym niewiele ponad 2/3 z nich wykonywało ją w pełnym wymiarze czasu pracy. Kobiety przeszło dwukrotnie rzadziej niż panowie były pracodawcami (1,2%), ale dość często podejmowały pracę na własny rachunek (28,2%). Pozostałe czerpały dochody z pracy najemnej (59,1%) lub pomagając członkom rodzin (11,5%).

Biznesmenka w wydaniu regionalnym

W 2005 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON województwa świętokrzyskiego było zarejestrowanych 84,4 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Panie stanowiły 35,2% ogółu.

Przysłowiowa Ewa najczęściej próbowała swoich sił w sferze handlu i naprawach (53,8% ogółu kobiet).

Inne dziedziny, w których była aktywna to:

- obsługa nieruchomości i firm – 10,0%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 7,1%,
- przemysł – 6,4%,
- pośrednictwo finansowe – 6,2%,
- hotele i restauracje – 4,3%.

W Kielcach było 8,4 tys. pań, które zdecydowały się na prowadzenie własnego biznesu. Stanowiły one 36,3% osób fizycznych zarejestrowanych w mieście. Kobiety cechowała duża przedsiębiorczość we wszystkich powiatach, a szczególnie w skarżyskim, w którym ich udział sięgał 38,4% ogółu prowadzących działalność gospodarczą, sandomierskim (37,8%) i starachowickim (37,0%). Stosunkowo najrzadziej decydowały się na nią mieszkanki powiatów: włoszczowskiego (31,1%) oraz kieleckiego (31,0%).

W całym województwie biznesmenkami najczęściej były panie w wieku:

- 46 – 55 lat – 8,2 tys. osób,
- 36 – 45 lat – 7,3 tys. osób,
- 26 – 35 lat – 6,9 tys. osób.